

A^o. 1829.

No. 44.

BREDASCHÉ

Zaterdag

COURANT.

den 12 September

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der stad BREDA, bij resumptie gedelibereerd hebbende op het besluit van H. E. G. de Heeren Gedeputeerde Staten der Provincie Noord-Brabant, van den 8 Mei 1829, Litt. A. Afdeling van Politie (Provinciaal blad, No. 68), houdende mededeeling van Z. M. Besluit van den 2 April te voren (Staatsblad No. 6), strekkende, om de nog bestaande misbruiken op het stuk der nieuwe Maten en Gewigten tegen te gaan, zijnde laatstgemelde van den volgenden inhoud:

» Wij WILLEM, bij de Gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz., enz.

» Gezien de Wet van den 21sten Augustus 1816 (Staatsblad no. 34), bepalende het eenvormig stelsel van Maten en Gewigten;

» Gelet op onze achtervolgende Besluiten tot voorstelling der wijze van invoering der Nederlandsche Lengtematen, Gewigten en Inhoudsmaten voor drooge waren;

» Overwegende, dat er bij voortduring eenige verkeerde handelingen en gebruiken zijn, ten aanzien der wijze van prijsbepaling der bij de Maat en het Gewigt verkocht wordende goederen en waren, strijdig met den geest van het Metriek stelsel, en eeniglijk strekkende, om de eenheden der afgeschafte Maten en Gewigten in den dagelijkschen handel te behouden; welke verkeerdheden meestal tot eene ongeoorloofde winst van de verkoopers (en dus ten nadeele van de koopers) aanleiding geven;

» Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van den 2 Februarij 1829, no. 164,

» Den Raad van State gehoord;

» Gezien het Rapport van Onzen Minister van Justitie van den 1 dezer, no. 25;

» Hebben besloten en besluiten:

ART. 1. » Voortaan zal het verboden zijn, de prijzen der waren en goederen, bij het Gewigt of de Maat verkocht wordende, in Winkels, Magazijnen, op Markten en andere openbare plaatsen, anders te regelen, en schriftelijk aan te wijzen, dan, voor zoo veel het Gewigt betreft, bij het Ned. Pond, het Ned. Ons en het Ned. Lood; voor zoo veel de Lengtemaat betreft, uitsluitend bij Ned. Elle, en voor zoo veel de Inhoudsmaat betreft, bij de Ned. Mudde, het Ned. Schepel en de Ned. Kop, en zulks in Ned. Guldens en Cents uitgedrukt; welke bepaling eveneens van toepassing is op alle openbare aankondiging van prijzen, op alle gedrukte Prijs-Couranten, Papieren, enz.

ART. 2. » De wijze van prijsberekening van den Turf, bijart. 3 van Ons Besluit van den 27 October 1827 (Staatsblad no. 46), voorgeschreven, blijft niettemin in volle kracht.

ART. 3. » Alle overtredingen op het bepaalde bij art. 1 zullen worden gestraft, overeenkomstig de wettelijke verordeningen, hieromtrent bestaande, of in het vervolg nog vast te stellen.

» En is onze Minister van Binnenlandsche Zaken belast met de uitvoering van het tegenwoordig Besluit, hetwelk ter kennis zal worden gebracht van onzen Minister van Justitie en van den Raad van State; zullende hetzelfde wijders in het Staatsblad worden geplaatst.

» Gegeven te Brussel, den 2den April des jaars 1829, van Onze regering het zestiende.

» (geteekend)

WILLEM.

(geteekend)

» Van wege den Koning,
J. G. DE MEIJ VAN STREEFKERK.

Hebben allezins noodig en dienstig geacht, de ingezetenen, en meer bijzonder de winkeliers en handeldrijvende personen binnen deze stad, het geen voorschreven is, te herinneren, zoo als gedaan wordt bij deze, met ernstige aanmaning om zich bij de prijsbepaling der bij de Maat en het Gewigt verkocht wordende goederen en waren, bij uitsluiting, te regelen naar het Metriek stelsel, zoodanig als zulks, bij opgemelde besluiten, stellig wordt verlangd, met waarschuwing tevens, dat de Kommissaris van Politie is gelast, om toetezien en te doen toezien, dat deze bepalingen in de Winkels en Magazijnen, als mede op de Markten, enz., stiptelijk worden geobserveerd, en om tegen de overtreders, dadelijk zonder eenige oogluiking, procesverbaal op te maken, ten einde overeenkomstig de deswegens bestaande verordeningen te worden achtervolgd en gestraft; en voorts met aanmaning aan eenen iegelijk, om de verlangde waren en goederen, bij gedachte Winkeliers enz., niet anders dan volgens het Nederlandsche Maten en Gewigten-stelsel aan te vragen, ten einde daardoor de nakoming van voorsch. verordeningen ook van dien kant bevorderd en alle mogelijke gelegenheid tot willekeurigheid bij het gerijven worde voorgekomen.

BREDA, den 3 September 1829.

DE ROIJ, vt.
Ter ordonnantie van denzelven;
De secretaris der stad,
H. W. SCHAUİKES.

NEDERLANDEN.

BREDA, — 11 September.

In sommige afdrukken van ons vorig nummer, is melding gemaakt van een koninklijk besluit van den 5den dezer, houdende bepalingen, nopens de, bij besluit van den 29sten September 1828, in het Staatsblad van dat jaar, no. 57, afgekondigd, bevolen volkstelling in den loop van 1829. Deze volkstelling zal, in alle steden en gemeenten van het rijk, worden aangevangen op den 16den November 1829 en vóór den 30sten December daaraanvolgende moeten afgeloopen zijn. De plaatselijke besturen zullen gedrukte biljetten aan de huizen der ingezetenen moeten zenden, om binnen acht dagen te worden ingevuld. Met dat werk belaste personen zullen, des noods, deze invulling, des verzocht zijnde, in plaats der beschrevenen doen. Bij voortdurende nalatigheid, zullen de weigerachtige ingezetenen overeenkomstig art. 1 der wet van den 6 Maart 1818 worden gestraft.

Een ander koninklijk besluit van den 30sten Augustus bevat bepalingen nopens het verlossen uit de slavernij van slaaf gemaakte schepelingen. De losprijs wordt op 500 per hoofd voor iederen gevangene bepaald.

— Van alle kanten vernemen wij bijzonderheden van de eerste zitting der grieksche nationale vergadering. *Georges Sissini* heeft, als het oudste lid zijnde, de vergadering gepresideerd. De graaf *Capo-d'Istrias* heeft, na zich zelve geluk gewenscht te hebben, dat hij, door de vergadering, in zijnen arbeid verligt zou worden, verklaard, dat zijne gezondheid niet toeliet, de akten van zijn bestuur, sedert zijne komst in Griekenland, op te sommen, en dat een secretaris van staat zulks in zijne plaats zou verrigten. Dit verslag bestaat, zoo als van zelve spreekt, in eene opgave van alle de reeds bekende akten van het grieksche bewind. Wij hebben tot dus verre nog geene aanmerkingen over de algemeene zaken in de ons toegekomen gedeelten van dat verslag gevonden.

— De engelsche berigten van den 8sten hebben niets gewigtigs aangebragt. Te Lima was een opstand, de omverwerping van het gouvernement ten doel hebbende, uitgebarsten, doch dadelijk gesmoord; de belhamels waren gevat.

— De bepalingen van het traktaat van Londen, op den 6den Julij 1827, tusschen Engeland, Rusland en Frankrijk gesloten, op welks grondslagen, zoo als van alle kanten schijnt te blijken (*zie ons vorig nummer*) de onderhandelingen met de Porte thans geopend zijn, zullen waarschijnlijk den meesten onzer lezers onacht zijn, weshalve wij het niet ongepast oordeelen, hun dezelve bij deze kortelijk te herinneren. Zie hier den voornaamsten inhoud van dat traktaat.

» De contracterende mogendheden zullen hare bemiddeling aan de Porte aanbieden, om de bevrediging tusschen dezelve en de Grieken tot stand te brengen.

» De schikking, welke aan de Porte zal worden voorgedragen, zal op de volgende grondslagen berusten, te weten: dat de Grieken in verhouding tot den sultan zullen staan als tot eenen opperleeneheer, en, ten gevolge van dit leenregt, zekeren nader te bepalen cijns betalen, maar door de gezagvoorders zullen geregeerd worden, welke zij zelve zullen verkiezen en benoemen; zullende echter de Porte eene beslissende stem in die benoeming hebben.

» De Grieken zullen in het bezit treden van de turksche eigendommen, gelegen op het vaste land of op de eilanden van Griekenland; echter onder schadeloosstelling aan de vorige eigenaars.

» De onderhandelende mogendheden zullen in deze schikkingen geene vermeerdering van grondgebied, geen' uitsluitenden invloed of geene handels-voordeelen zoeken, welke de onderdanen van eenige andere natie niet gelijkelijk zouden kunnen bekomen."

Bij een geheim artikel, bij opgemeld traktaat gevoegd, verbinden zich opgemelde mogendheden, om de Porte te doen verklaren, dat zij, uit hoofde der ongelegenheden en rampen van den heerschenenden staat van zaken in den Levant gedurende de laatste zes jaren, onafscheidelijk besloten hebben tot eene toenadering met de Grieken, provisioneel door het daarstellen van handels-betrek-

kingen met hen en door het zenden en ontvangen van consulaire agenten, met bedreiging, dat, indien de Porte of de Grieken mogten weigeren, den door de mogendheden beraamden wapenstilstand aan te nemen, deze alle middelen tot bereiking van hun oogmerk zullen in het werk stellen; zullende zij, overeenkomstig de door hen bepaalde maatregelen, eventuele instructien aan de admiraals, kommanderende hunne eskaders in de Levant, toezenden.

Een ieder weet, dat de zeeslag van Navarino, in het najaar van 1827 voorgevallen, het gevolg van dat traktaat geweest is.

— De *Courrier des Pays Bas* heeft goedgedacht, de ten zuiden en oosten aan Nederland grenzende mogendheden zijne gezindheid ten haren opzichte te kennen te geven, door eene zinsnede, die nog onbegrijpelijk is dan alles, wat hij tot dus verre geschreven heeft. Na geklaagd te hebben, dat alle de maatregelen der regering alleen strekten, om de zuidelijke provincien onder de afhankelijkheid der noordelijke te stellen en om eerstgemelde te beletten, *zich zelve te zijn*, voegt hij er bij: » Indien » wij volstrekt moeten ophouden, *ons zelve te zijn*, hetgeen God » verhoede, zou onze tegenzin tegen het Zuiden, tegen het Oosten » zelfs, voor de bedenking moeten wijken, dat het ons van dien » kant beter gaan zou dan van den kant van het Noorden. »

Wij verzoeken den *Courrier des Pays Bas*, ons eens te willen zeggen of hij aan deze woorden den zin gehecht heeft, welken een ieder daaraan natuurlijk hechten moet, en welke is als volgt: » Indien men ons wil regeren, gelijk wij geregeerd willen wezen, » indien men ons beletten wil, *ons zelve te zijn*, dan zouden » wij wel eene provincie van Frankrijk of van Pruisen willen » wezen, mits men ons tamelijke voorwaarden toestond. Nu beschuldigen wij dagelijks onze regering, dat zij ons belet, *ons zelve te zijn*, derhalve.... »

Indien het oogmerk van den *Courrier des Pays Bas* niet zoodanig is, achten wij ons gelukkig van ons in onze uitlegging zijner woorden bedrogen te hebben, doch raden hem tevens aan, om zich een ander maal wat duidelijker uit te drukken, ten einde de verdenking niet te doen ontstaan van een zoo hatelijk denkbeeld, als hetgeen de door ons aangehaalde zinsnede heeft verwekt.

Een nieuw bewijs der gematigdheid van den *Courrier des Pays Bas* bestaat hier in, dat hij, op het oogenblik, waarin de besluiten van 1815 uit onze wetgeving geschrapt, ja bijna vergeten zijn, dezelve weder te brennen brengt, om, tusschen dezelve en de misdaden van den wreeden hertog van Alva, tusschen onze hoven van assisen en den bloedraad, eene walgende en bespottelijke vergelijking daar te stellen.

— Te Immenstadt in het Hessische, heeft een schrijnwerker een schrijftafel uitgevonden, welke voor dieven hoogstgevaarlijk is. Degene, die, onbekend met het geheim, uit deze tafel iets wil wegnemen, voelt zich plotselijk door ijzeren handen gegrepen en vastgehouden. Op hetzelfde oogenblik begint er eene zeer luidruchtige turkse muziek te spelen, en als, op dit gedruisch, hetwelk vijf minuten lag aanhoudt, niemand toeschiet en den gevangene verlost, springen uit de tafel zes pistool-loopen te voorschijn, welke los gaan en den dief onmisbaar dooden.

— Eergister heeft alhier, in de Kerk der Waalsche Gemeente, de jaarlijksche promotie der leerlingen plaats gehad. De Heer rector, H. L. Kalkbrenner, opende deze plechtigheid met eene gepaste en doelmatige voorafrede, waarin de Heer J. J. Fontier, onlangs tot corrector aangesteld, eene intrinsieke voordracht hield: *De necessitate et utilitate historiae in liberorum educatione*, &c. i. over de noodzakelijkheid en nuttigheid der geschiedenis in de opvoeding der jeugd.

Vervolgens werden aan de leerlingen, die, bij het laatst gehouden examen, proeven hunner vorderingen gegeven hadden, eereprijzen en getuigschriften uitgereikt.

De veelbelovende jongeling H. F. van Gogh werd van de vijfde tot de vierde klasse bevorderd, met een' fraaie latynschen prijs en een getuigschrift voor de bijkomende wetenschappen, en aan A. H. Swartman, op de vijfde klasse, insgelijks een getuigschrift gegeven. Tervolgt op de zesde klasse, aan F. M. C. Pels Rijcken, J. H. Bosmans en J. van Gogh een prijs van naardigheid en een getuigschrift te beurt vielen, aan P. G. J. Huismans een nederlandsche prijs, en aan J. P. H. van der Schuer een getuigschrift werd uitgereikt. Voor welke aanmoedigende belooningen de bekroonde leerlingen aan de H. Curatoren, met gepaste vrijmoedigheid, hunnen dank betuigden.

Eindelijk werd, bij deze gelegenheid, met veel lof melding gemaakt van wijlen den voortreffelijken jongeling, F. L. Gunkel, op den 24^{den} juni deses jaars, door een droevig ongeluk omgekomen en aan zijne tederminnende ouders en ons gymnasium, waarvan hij een sieraad had kunnen zijn, ontrukkt. — Zijne uitstekende vorderingen, vooral in de Wis- en Natuurkunde, waarop

hij zich met bijzonderen ijver toedeed, hadden hem, indien hij het had mogen beleeven, zonder twiifel waardig gemaakt, bij deze gelegenheid, met een' buitengewoon eereprijs bekroond te worden.

Deze plechtigheid werd door eene menigte toehoorders van allerlei rang en stand bijgewoond, en met orgel-muziek afgewisseld en gesloten.

— Donha Maria Francisca Benedicta, tante van dom Miguel, is alhier overleden en zulks veroorzaakt genoeg bij de Miguellisten: zij zeggen, dat er eene constitutionneelgezinde te minder in het land is. Deze prinses heeft bij haar testament bewijzen gegeven, dat zij niet zeer met dom Miguel ingenomen was. Zij bespreekt aan dom Pedro eene aigrette en gordel van diamanten van groote waarde; aan donha Maria II kostbare halssieraden, enz.; doch aan dom Miguel slechts eene diamanten star van weinig waarde. Men weet echter nog niet of dom Miguel dit testament wel zal doen gelden, en zich niet alles toeëigenen zal.

BREDA, — 12 September.

Volgens schrijven uit Marseille, heeft de kamer van koophandel aldaar een' brief van den franschen vice-consul te Tanger, van den 11den Augustus gedagteekend, ontvangen, waarin gemeld wordt, dat de Algerijnen vijandelijkheden tegen de Russen beginnen te plegen, een algerijnsche kaper had namelijk, in de wateren van Lissabon, na een zeer hardnekkig gevecht, een russisch transport-schip, met zieken, bus-kruid en tofwerk geladen, genomen.

— Brieven van Funchal, op het eiland Madera, over Engeland ontvangen, melden, dat aldaar een hevige opstand onder de troepen was uitgebarsten. Het tweede bataillon had geweigerd, deszelfs, door den gouverneur, nieuw benoemden kommandant, welke de partij van dom Miguel toegedaan is, te erkennen, en had zich oproerig voor het huis des gouverneurs geschaard. De gouverneur had alstoen het 13de bataillon ter zijner bescherming doen oprukken, en hetzelfde last gegeven, om te vuren. Maar dat bataillon vereenigde zich, wel verre van te gehoorzamen, bij de opstandelingen, zoodat de toestand des gouverneurs, bij het vertrek van opgemelde brieven, zeer nietig was. De overwinning der constitutionnelen op Terceira was destijds op Madera nog niet bekend.

— De parijsche brieven van den 9den hebben geen nieuws aangebragt. De fondsen stonden op de beurs van den 8sten, de 5 p.c. 109, 75; de 3 p.c. 81, 35.

GAARTEMAN, — 10 September.

Naar men vernemen kan, heeft de minister van marine en kolonien eergisteren een Koninklijk besluit ontvangen, waarbij hij, tegen den 1 October aanstaande, op zijn dringend verzoek, eervol uit zijne betrekkingen wordt ontslagen, met behoud van den titel van Minister van Staat, en met dankbetuiging voor de lange en getrouwe diensten, door hem aan het vaderland bewezen. Zoo op den 1 October nog geen besluit mogt genomen zijn omtrent de toekomstige inrigting der departementen van marine en kolonien, zullen de zaken alsdan voortgaan, gelijk bij gewone afwezigheid van den minister.

— Heden is een gedeelte der negende afdeling, van hier, naar Leiden, Gouda en Dordrecht vertrokken.

R U S L A N D.

PETERSBURG, — 25 Augustus.

Z. H. de persische prins Kjoer-Akbar, welkzich, sedert eenigen tijd, als afgezant van den persischen Schah, in dit rijk en in deze hoofdstad bevindt, heeft li. zaterdag, in het winter-paleis, zijne eerste plechtige audientie gehad. Hij deed, bij die gelegenheid, in de persische taal, de volgende aanspraak aan den keizer:

» Zeer magtig keizer,

» De in Perzie herstelde rust, de nauwe eendragt, welke de vrede tusschen uwe Keizerl. Maj. en mijn' zeer beminden sovereyn en groot vader heeft te weeg gebragt verwekten den nijd van den geest des kwads. Een hoop dolzinnigen, door diens noodlottigen invloed spoortjes geworden, durfde, te Teheran, eenen ongehoorden aanslag ondernemen, waarvan het russische gezantschap het slagtoffer was. Deze beklagelijke gebeurtenis overdekte het koninklijke huis en alle deszelfs getrouwe onderdanen met diepe smart en met eenen sluier van rouwe. Het rechtvaardig en grootmoedig hart van *Hasan-Ali-Schah* beefde van afgrizen op het denkbeeld, dat een landverheillozen de handen van vrede en eendragt, welke hij korteling met den grooten monarch van Rusland gesloten had, met een verderfelijke en heiligschendende vuist, durfde verbreken. Hij koos mij uit de prinsen van zijn huis en gelatte mij, dat ik mij, zonder tijdverzuim, naar de hoofdstad van uw rijk zou begeven, overtuigd, dat mijne der waarheid getrouwe

(*) In het begin deses jaars namelijk drong een woeste hoop in de woning des russischen ambassadeurs te Teheran, en vermoorde den gezant en eenige van diens gevolg.

Het Middel Tarwe.	1824.	59
„ Rogge.		57
„ Boekweit.		30
Fijn Tarwen Meel of Bloem Ned. pond.		40
Grof „ „ idem.		20
Boter „ „ idem.		70

1	Ned. pond Fijn Tarwe Brood.	0, 50
De 1 "	" Grof. idem.	0, 20
De 1 "	" Boekweit.	0, 16
De 3 "	" Roggen Brood.	0, 29
	Zand Aardappelen (Vat of Muddes).	1, 00
	Het 1000 Eiken Telhout.	3, 40
	" Doof Hout.	1, 00
	De kar Spaanders.	3, 50
	" Struiken.	3, 30
	De 100 Mutsaard	5, 16

Advertentiën

MEUBILAIRE GOEDEREN.

Een uitmuntend schoon stel DAMASTEN TAFEL-
GOED, bestaande uit een TAFELLAKEN van 7
nederlandsche ellen lengte, op 3 el 5 palmen breedte en 36
SERVETTEN, vier zoo goed als nieuwe SPEELTA-
FELS, LATAFELS, TOILETS, COMMODES,
SECRETAIRES, STOELN, VLOERKLEE-
DEN, VUURHAARDEN en KAGCHELS;
eene extra goede VIOLONGELLA of BAS, zeer goed
geconditionneerd, twee extra schoone groote porseleine SCHOT-
TELS, verder een aantal PORSELEIN en GLAS-
WERK, KOPEREN-TINNEN- en BLIKKEN-
KLEURENGERIJF, eene partij SCHAKOTS,
ROKKEN en verdere UNIFORM STUKKEN,
met veel andere nuttige voorwerpen.

De Griffier bij het Vrederechts Zwaarte

EXTRAORDINAIRE VERKOOPING

Voor de Heeren *Duurman en Bolleurs* bloemisten te *Haarlem*, zal op Maandag den 14 September 1829, 's voormiddags ten 11 ure, in het Koffiehuis van den heer *L. Oers* te *Breda*, worden verkocht, Eene schoone partij **HAARLEMSCHE BLOEMBOLLEN**. Genoemde Heeren sullen op de verkooping te spreken zijn over het afluken van teekeningen voor Tuinen, tot het leveren van Bloemhout, Rosen, enz., of tot het aanleggen van aanleg en beplanting.

G. VAN DEN ENDE.

**
 AANBESTEDING van eenige REPARA-
 TIEN aan den GROOTEN TOREN der
 LIEVE VROUW KERK, te Breda, met
 de LEVERANTIEN daartoe behoorende; te
 doen, door Kerkvoogden der Hervormde Gemeente al-
 daar, op Woensdag den *zeventen* October 1829,
 in de Kerkenraads-Kamer dier Kerk, precies ten
af ure, zullende de voorwaarden, van nu af aan,
 ter leening liggen in het Koffijhuis van den Heer
 PYTAK, op de Groote Markt te Breda, in
 nadere onderrichtingen kunnen bekomen worden bij
 den Rentmeester der gemelde Kerk, L. L. LOEFF,
 BREDA, den 10 September, 1829.

~~REPORT~~; iemand hierop reflecterende
adressere niet bij de negeren doet.

tober aanstaande, en dat tot de Inschrijving der namen, van die, welke genegen zijn, daar aan deel te nemen, zal worden gevaceerd op Donderdag en Vrijdag den 17^{den} en 18^{den} dener, des namiddags ten 3 ure, in het lokaal voor het **TEEKENINSTITUUT**, Wak A. No 26 in de Eendestraat.

Commissarissen Directeuren voornt.

M. J. F. VAN TETS

W. VERLEGH.

TALK UNDE

N. B. Voormelde Connector is ook gemachtigd tot het geven van bijzondere lessen in de *Engelsche, Nederduitsehe, Latynsche en Grieksche talen*.

Een uur per dag, de Zaturdagen uitgezonderd:

Voor een persoon alleen	Ned.	f	9, 00
— twee personen.	—	—	12, 00
— drie —	—	—	15, 00
— vier —	—	—	18, 00
— vijf —	—	—	21, 00
— zes —	—	—	24, 00 etc.

TENTOO NSTELLING.

A. BAZERGA.

TELECASTING

Deze TENTOONSTELLING zal plaats hebben van Maandag den 14den tot Zaterdag den 19 September aanstaande. De eigenaar durft zich vleijen, dat deze TENTOONSTELLING en andere MERKWAARDIGHEDEN, aan de liefhebbers van schoone Kunsten en Wetenschappen alleraangenaamst zullen sijn, waarom hij op een talrijk bezoek durft hoopen. De entree is bepaald op 25 cents iedes persoon.

KONINKLYKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ

KOOP, VIJFDE KLASSE.

Verwisseling der Loten voor de Vijfde Klasse.

Nett. Lot. 71,00

Hasl Lot. 15,00

Half Lot. - 35,50

Half Lot. - 7.50

Fyfte Lot. - 14, 20

Vijfte - Lot. - 9,00

7,10

Flinders Hotel 1950
 1st Floor
 1st Floor

HOOGE PRIJZEN DER VIERDE KLASSE

1° Lijst. No. 4489 een prijs van f 5000, een prijs van f 25000. No. 1475, 2500, No. 9899 een prijs van 1500, No. 8628, 6118, 14599, 2058, 2935, ieder een prijs van f 1000.
2° Lijst. No. 4167 een prijs van f 500, No. 15, 147, 198121, 2006, 11094, 15622, ieder een prijs van f 1000.

* Door BROESE & Co., te Breda, is, den 29 Augustus
* 1829, aan de Edel Achtbare Heeren Burgemeester en
Wethouders hunner woonplaats, ter vertaling in het Ne-
derduitsch vertoond, *Romische Geschiede von B. G. NIE-*
B.U.H.R. Berlin 1828.

Van Zaterdag, den 12 September 1829.

De GEDEPUTEERDE STATEN DER PROVINCIE NOORD-BRABAND, ontvangen hebbende eene missive van Z. E. den heere Minister van Binnenlandsche Zaken, van den 5den dezer maand, n°. 168, daarbij opgevende, wat zal behooren te worden verrigt, om volledige executie te geven aan het besluit van Zijne Majesteit, van den 23sten Junij 1828, n°. 141, houdende bepaling, dat, in de maand Julij van het jaar 1830, eene derde algemeene tentoonstelling van voortbrengselen der Nationale Nijverheid binnen de Stad Brussel zal plaats hebben.

En, in aanmerking nemende, dat de stedelijke en plaatselijke besturen dezer Provincie, bij circulaire van den heere Gouverneur van den 3den april jl., A. n°. 3 (provinciaal blad no. 58), bereids zijn uitgenoodigd geworden, om aan de ingezetenen hunner gemeenten, bij publicatie, bekend te maken, dat alle voortbrengselen van het Fabriekwezen, welke zich, hetzij door derzelver deugzaamheid of algemeen gebruik, fraaie bewerking en matige prijzen aanbevelen, zullen in aanmerking komen en voor de tentoonstelling geschikt zijn, alsmede, om de ingezetenen aan te sporen, om, door inzending van voorwerpen hunner nijverheid, deze derde algemeene tentoonstelling te helpen verfraaijen, tot den bloei en luister van ons Fabriekwezen daardoor krachtadig mede te werken, en hunne eigene eer te bevorderen, door naar de uit te loven prijzen te dingen.

BESLUITEN.

Art. 1. De besturen der steden en gemeenten in deze Provincie worden aangeschreven, om het niet te laten berusten bij de bloote kennisgeving en eerste aansporing, ten gevolge der aangehaalde circulaire van den heere Gouverneur dezer Provincie, maar de belanghebbenden in hunne gemeenten verder tot de inzending van voorwerpen hunner Nijverheid te blijven aansporen, alsmede, om nog nader, bij publicatie, ter kennis van hunne ingezetenen te brengen:

a. Dat den dag der opening van de tentoonstelling te Brussel door Zijne Majesteit is bepaald op den 13den Julij 1830, terwijl de sluiting zal plaats hebben op den laaten Augustus daaraanvolgende, en om daarbij aan de belanghebbenden te doen opmerken, dat men tot het vroegtijdig vast stellen hiervan gemeend heeft te moeten overgaan, ten einde die genen, welke iets ter tentoonstelling willen leveren, in tijds zoude weten, tegen wanneer hunne voorwerpen gereed moeten zijn, hebbende in 1825, sommige Fabrikanten, onder voorgeven van te laat met het juiste tijdstip der opening te zijn bekend gemaakt, verlangd, dat de tentoonstelling, later dan toen bepaald was, mogt worden geopend; doch hetwelk niet heeft kunnen worden ingewilligd, dewijl ten behoeve van enkele personen geene verandering in de algemeene schikkingen kan worden gemaakt, gelijk ook, bij de nu aanstaande gelegenheid, gelijksoortige verzoeken, om dezelfde reden, zouden moeten worden afgewezen.

b. Dat, ofschoon men op de algemeene tentoonstellingen gaarne alle voortbrengselen der volkslijt toelaat, welke, door eene uitmuntende bewerking dergelijke onderscheiding kunnen verdienen, men hierbij echter, het wezenlijke doel van den maatregel in het oog houdende, minder kan gesteld zijn op eigenlijk gezegde Kunststukken, of zoodanige allerkeurigst uitgewerkte zaken, welke enkel als gelegenheids-voorwerpen moeten worden beschouwd, dan wel op al die artikelen, welke in het gemeene leven voorkomen, zich als voortbrengselen der Nationale Nijverheid, door hunne deugd, nuttigheid en geringe prijzen aanbevelen, en mitsdien eendadelijk onderwerp van handel en vertier uitmaken; zullende, gelijk vroeger, worden nitgesloten die voorwerpen, welke, naar het oordeel der, bij artikel 2 van dit besluit, benoemde Kommissie, van eene blijkbare onvoegzaamheid zijn, om op eene Nationale tentoonstelling met goede voortbrengselen te kunnen wedijveren.

c. Dat alles derhalve, hetgeen, werkelijk goed in deszelfs soort, als nationaal voortbrengsel van volkslijt kan aangemerkt worden; alles wat uit de hand van eenen hier te lande gevestigde kunstenaar, meester, daglooner, uitvinder of geleerde, die uit liefhebberij verbeteringen in eenig vak van volkslijt heeft gebragt; voortkomt, de eer der opzending tot de algemeene tentoonstelling verdient, zoodra het met een bewijs van inlandschen oorsprong voorzien en door de kommissie goedgekeurd is.

d. Dat het in het algemeen is voorgekomen, dat, op de beide vorige tentoonstellingen, te weinig voorwerpen van eigenlijk gezegde werklieden zijn geplaatst geweest, dat, hoezeer men erkend, dat het voor den Fabrikant aangenaam zijn moet, indien de voortbrengselen uit zijn gesticht bevonden worden, de voorkeur boven gelijksoortige uit andere Fabrieken te verdienen, het toch door de ondervinding bewezen is, dat in vele gevallen die meerdere volmaaktheid enkel is te wijten geweest aan een bijzonder geschikt werkman, welke de Fabrikant, hetzij in zijn gesticht bezat, hetzij voor een korten tijd daarin had doen arbeiden, en met wiens vertrek ook de betere bewerking, waarvoor de Fabrikant bekroond was, geheel had opgehouden, en dat zich dan ook op dit punt de oplettendheid der voornoemde kommissie zal vestigen, ten einde zoodanige werklieden, al is het ook van de geringste klasse, welke in

staat zijn, buitengewoon goed bewerkte artikelen van algemeen vertier te leveren, niet in de schaduw geplaatst blijven.

e. Dat, bij de Haarlemmer tentoonstelling, sommige Fabrikanten, in plaats van zich tot een enkel bekwaam monster van elke afzonderlijke fabrieksoort te bepalen, een groot aantal stukken of voorwerpen van eene zelfde soort ter plaatsing hebben gezonden, dat door deze handelwijze, indien men die gelijkslachtige voorwerpen allen wilde aannemen, slechts de noodige ruimte voor meer eigenaardige artikelen zou worden weggenomen, en dat, daar het overigens geen betoog behoeft, dat eene tentoonstelling als de onderhavige; uit haren aard niet tot het verkoopen der op dezelve geplaatste voorwerpen kan worden dienstbaar gemaakt, uit dit een ander volgt, dat door ieder Fabrikant, van eene zelfde soort van producten, slechts een enkel stuk of exemplaar, waaruit de wijze van vervaardiging genoegzaam blijkt, ter plaatsing zal kunnen in aanmerking komen.

f. Dat, bij vroegere gelegenheden, de Koning, uit Hoogstdezelfs bijzondere fondsen, eenige der geplaatste voorwerpen heeft gelieven aankopen; dat zulks welligt nu weder het geval zal zijn, doch dat intusschen hieromtrent nog evenmin iets is bepaald, als omtrent het al of niet doen verloten van sommige artikelen na den afloop der tentoonstelling, en dat de Fabrikanten zich dus, door hetgeen ten deze vroeger heeft plaats gehad, niet behooren te laten verleiden tot het vervaardigen of plaatsen van zoodanige voorwerpen, voor welke het twijfelachtig is, of zij daarvoor, na den afloop der tentoonstelling, eene bestemming zouden kunnen vinden.

g. Dat, bij de opzending der te plaatsen voorwerpen, ten aanzien van ieder artikel in het bijzonder, behoort te worden aangestipt, of hetzelfde als een courant fabriek-voortbrengsel mag worden beschouwd, dan wel enkel als eene gelegenheidsproef, om aan te toonen voor welke verbetering het fabriekaat en deszelfs bewerking kan worden vatbaar geacht, terwijl in elk dezer beide gevallen behoort te worden aangeduid, voor welken prijs het bedoelde artikel in de fabriek te bekomen is; zullende de Fabrikanten, die tot eene zoodanige opgaaf ongenegen mogten bevonden worden, het aan zich zelve te wijten hebben, indien hunne voortbrengselen, bij de beoordeeling, welke de toekenning der eerebelooningen zal regelen, door de verlegenheid, waarin de Hoofd-Kommissie zich omtrent het toelaten der voorwerpen tot de mededinging zoude kunnen bevinden, niet dat gunstig onthaal mogten ontmoeten, waarop die voortbrengselen anders welligt aanspraak zouden hebben gehad.

h. Dat tot dus verre Fabrikanten, hoezeer in staat, om uitmuntende voorwerpen te leveren, echter geene derzelven ter plaatsing hebben ingezonden; dat, zonder in eenig onderzoek te treden, omtrent de redenen, die hen ten deze hebben kunnen terughouden, alleenlijk wordt aangemerkt, hoe weinig deze schijnbare onverschilligheid met hunne wezenlijke belangen overeen te brengen is, daar toch, indien zij niets ter tentoonstelling gezonden hebbende, en daardoor buiten openbare mededinging gebleven zijnde, zich naderhand bij het Gouvernement aanmelden, om, ten behoeve hunner gestichten, eenige bijzondere aanmoediging of onderscheiding te erlangen, het Gouvernement den maatstaf mist, waardoor voornamelijk kan worden beoordeeld, of die etablissementen, met anderen van denzelfden aard vergeleken, eenige voorkeur verdienen, en men onwillekeurig op het denkbeeld moet vervallen, of niet de Fabrikant, door overtuiging van de zwakheid zijner krachten, uit het strijperk is teruggebleven, en

i. Dat geene voorwerpen zullen worden toegelaten, welke reeds op eene der vorige tentoonstellingen zijn geplaatst geweest.

Art. 2. Tot leden der kommissie, welke de voorwerpen van Nationale Nijverheid, die door fabrikanten, hoofden van inrigtingen, werkbazen, werklieden, uitvinders, eigen makers, enz., in deze Provincie, voor de bedoelde algemeene tentoonstelling zullen worden bestemd, moeten beoordeelen, worden bij deze benoemd de heeren:

J. Diepen en H. Rovers, te 's Hertogenbosch; J. R. Linsen, te Grave; P. Vreede en P. van Dooren, te Tilburg; J. J. Smits, te Eindhoven; A. J. Ingenhousz en mr. Nahuys van Burst, te Breda; P. J. Schilleman, te Bergen op zoom; P. M. Smolders, te Geertruidenberg; A. Bots en mr. C. F. Wesselman, te Helmond.

Met verzoek aan dezelve, om ten spoedigste aan deze vergadering op te geven, of zij al of niet deze kommissie willen aannemen en volbrengen.

Art. 3. Aan deze kommissie, welke zich, op den 1sten april 1830, of zoo veel vroeger als dezelve mogt noodig oordeelen, te 's Hertogenbosch, in het Hôtel van het Provinciaal bestuur zal vereenigen, zal worden gezonden een afschrift van Zijner Majesteits besluit van den 23sten junij 1828, n°. 141, een exemplaar der circulaire van den heere Gouverneur van den 3den april jl., A. n°. 3 en een afschrift van de hiervoor vermelde missive van Z. E. den heere Minister van Binnenlandsche Zaken, benevens afschriften van de modellen, daartoe behorende, ten einde aan dezelve tot rigtsnoer te verstrekken, en om tevens de noodige grondlagen tot hare handelingen te leggen en de punten van verdere inlichtingen, welke zij daartoe mogt verlangen, door het intermediair dezer ver-

Art. 4. Er zal, in alle gemeenten dezer provincie, alwaar de plaatselijke besturen zullen vermeenen of overtuigd zijn, dat zich personen of inrigtingen bevinden, die in de termen, kunnen vallen, om voortbrengselen hunner Nijverheid op eene nationale tentoonstelling te brengen, een Register, volgens nevensgaand model litt. A., worden geopend voor de fabrikanten, hoofden van inrigtingen, werkbazen, werklieden, uitvinders, eigen makers, enz., die verkiezen zullen, zich, tot de inzending der voortbrengselen hunner Nijverheid voor de aanstaande tentoonstelling, te verbinden; zullende een gelijk register worden geopend bij de afdeeling van politie van het provinciaal Gouvernement, voor de genen, die verkiezen aldaar in te schrijven, en zullende de tijd der opening van al die registers aanvang nemen met den 20sten september aanstaande.

Art. 6. De in te zenden voorwerpen, aldus van een bewijs van nationalen oorsprong voorzien, zullen successievelijk, door de bij art. 2. van dit besluit benoemde commissie, in ontvang worden genomen, waartoe een geschikt lokaal in het Hôtel van het provinciaal bestuur te Hertogenbosch zal worden afgestaan, doch zullen, *minst*erlijk *vóór* den 20sten april 1836 moeten opgezonden zijn, op welken dag de registers mede moeten worden gesloten en door de plaatselijke besturen, *dadelyk* aan deze vergadering moeten worden ingezonden, ten einde daarvan eene algemeene lijst, in den eigen vorm der registers, *vóór* zoo veel de door de hiervoor benoemde commissie aanvankelijk en door deze vergadering finaal goedgekeurde artikelen betreft, kan worden opgemaakt, om, *vóór* den 1sten mei daaraanvolgende, aan het Ministerie van binnenlandsche zaken te worden opgezonden.

Art. 3. De ingezonden en goedgekeurde artikelen, zorgvuldig ingepakt en met een aangehecht merkteeken, volgens model litt. C, voorzien, waarop het nummer der volgorde van de provinciale lijst, met den naam der provincie, zullen naar *Brussel* worden afgezonden, om de afzending van de stedelijke commissie van toezicht over de tentoonstelling af te wachten, welke naar verkiezing, hetzij in eens, of, indien de partij te groot mogt zijn, achtereenvolgende, doch in alle gevallen zoodanig, dat het laatst verzondene te *Brussel* kunne aankomen *zuijterlijk op den 1sten mei 1830*, ten einde, van dien dag af, de plaatsing der verschillende voorwerpen kunne worden geregeld.

Art. 10. Aan de bij art. 2 benoemde leden der commissie, en aan de stedelijke en plaatselijke besturen, wordt eindelijk te kennen gegeven, dat deze vergadering zich overtuigd heeft, dat zij, thans reeds, even als bij vorige gelegenheden, gaarne alles medewerken tot alles, wat de weldadige bedoelingen des Konings en de kan helpen bevorderen; wordende dazelve commissie en besturen uitgenoodigd, eerstgemelde om, na afloop harer werkzaamheden, en laatstgemelden om, bij de opzending der registers, ingevolge art. 6, een verlaagen te zenden van hetgeen, door hen tot het doen effect sorteren van Ziner Majesteits voormeld besluit en van deze aanschrijving, zal verrigt zijn.

in het *Provinciaal Dagblad* en in de *Bredasche Courant*, ten einde daaraan meerdere publiciteit te geven.
Her togenbosch, den 25sten Augustus 1829.

VAN DER FOSSE.

Ter Ordonnantie van dezelveu,
F. X. VANHEULEN.

MODEL 111. A

PROVINCE

GEMEENTE

107 95279901 (Volk in Beschäftigung der artikelen)

MODERN C. & E. FINCH